

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених МОЗ України на підготовку медичних і фармацевтичних працівників

Рахункова палата

МОЗ у 2020–І півріччі 2022 року не повною мірою забезпечило формування та реалізацію державної політики у сфері розвитку кадрового потенціалу системи охорони здоров'я, вищої медичної та фармацевтичної освіти

На підготовку фахівців, підвищення кваліфікації, перепідготовку медичних і фармацевтичних кадрів та заходи у сфері медичної освіти:

6 053,6 | Затверджено на
млн. грн | 2020–2022 роки

4 919,9 | Використано у 2020–І
млн. грн | півріччі 2022 року

Предмет аудиту – кошти, виділені МОЗ за бюджетними програмами за КПКВК 2301090, 2301070 і 2301080 в частині підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів у сфері охорони здоров'я у 2020–І півріччі 2022 року

Об'єкти аудиту – МОЗ та 15 установ і закладів у 5 областях (м. Одеса, Дніпро, Вінниця, Львів та Полтава: медуніверситети, департаменти охорони здоров'я та 4 обласні клінічні лікарні

Виявлені недоліки і порушення

Виконання Стратегії розвитку медичної освіти в Україні у 2020 – І півріччі 2022 р. загальмовано через пандемію та воєнні дії. План заходів затверджений лише на 2019 – 2021 роки. МОЗ і МОН не мали належної співпраці, заходи виконували несвоєчасно або не повністю. Колегія МОЗ не аналізувала виконання заходів.

Держзамовлення на підготовку фахівців не відповідає державним та суспільним потребам. Не діє законодавчо визначений механізм формування і розміщення держзамовлення. МОЗ не дотримувалося вимог Закону № 5499 і Порядку 306: не подавало пропозиції, прогнозні показники, звіти.

Затверджені постановами КМУ вартісні показники державного замовлення не відповідають бюджетним призначенням на вказані цілі, затвердженим МОЗ: у 2020 році на 24,9 млн. грн менші ніж затверджені МОЗ, у 2021 році більші на 11,1 млн. грн.

ЗВО змогли уникнути відповідальності за невиконання показників держзамовлення у 2022 році, оскільки МОЗ не вносило відповідні зміни до контрактів.

Новий конкурентний механізм адресного розміщення в ЄДЕБО держзамовлення шляхом автоматизованого розподілу місць суперечить механізму, визначеному застарілим законом 5499 та Порядком 363. Питання потребує вирішення.

МОЗ не розробило та не затвердило методик проведення розрахунку потреби у кадрах у сфері охорони здоров'я. Якісне прогнозування неможливе без перепису населення. Дані щодо кількості лікарів у системі ЄСОЗ неповні. Реєстри медичних спеціалістів та медпрацівників не функціонують.

У зв'язку з воєнним станом не впроваджена електронна система рейтингового розподілу в інтернатуру, її перенесено на 2023 рік.

Актуальна проблема якості медосвіти. Використання коштів на підготовку фахівців, відрахованих за невиконання навчального плану, є нерезультативними видатками: лише по 2 ЗВО це 18,6 млн грн, через відрахування лікарів-інтернів – 4 95,1 тис. грн.

Результати проведеного у 2019 році міжнародного іспиту з основ медицини (IFOM) низькі. МОЗ не вжило відповідних заходів, іспит більше не проводився.

Після реорганізації в КНП, ЗОЗ не зацікавлені у підготовці студентів та участі у наданні медичної допомоги науково-педагогічного персоналу (ННП) ЗВО, оскільки діяльність лікарень спрямована на отримання прибутку. МОЗ не затвердило нової редакції положення про «університетську клініку». Не розроблено алгоритм внесення ННП ЗВО до ЄСОЗ, а НСЗУ не виділяються кошти на лікування пацієнтів асистентом клінічної кафедри, який не перебуває у трудових відносинах з клінічним закладом. Симуляційні центри відсутні у 7 ЗВО системи МОЗ.

Розподіл лікарів-інтернів між спеціальностями нерівномірний. У 422 випадках перевищено максимальну кількість інтернів, закріплених за куратором. Відшкодування видатків на оплату праці інтернів було не в повному обсязі.

Обов'язкове відпрацювання 3-річного терміну випускниками інтернатури, які навчалися за держзамовленням, скасовано у 2022 році. Це нівелює мету держзамовлення, створює ризик непродуктивних видатків.

Внаслідок збройної агресії пошкоджено майно 8 ЗВО, 2 ЗВО тимчасово змінили місце розташування. Завдано збитків по 6 ЗВО на 385,3 млн гривень.

Рекомендації КМУ

- вжити заходів щодо розроблення і затвердження Стратегічного плану розвитку системи охорони здоров'я населення на період до 2030 року
- усунути нормативну неузгодженість між існуючим механізмом адресного розміщення державного замовлення і вимогами Закону № 5499
- формувати обсяги держзамовлення відповідно до реальних потреб
- повернути працевлаштування випускників медиків і обов'язкове 3-річне відпрацювання

Рекомендації МОЗ

- вжити заходів щодо удосконалення нормативних актів, які регламентують питання функціонування клінічних кафедр, з урахуванням специфіки ЗОЗ, реформованих у КНП
- доопрацювати Положення про університетську клініку (спільно з НСЗУ) та затвердити його
- розробити і затвердити методику проведення розрахунку потреби у кадрах у сфері охорони здоров'я
- забезпечити функціонування у 2023 р. електронної системи рейтингового розподілу інтернів
- вирішити питання з проведенням міжнародного іспиту IFOM
- запровадити лікарську резидентуру з урахуванням Директиви ЄС
- інші рекомендації, які направлені на усунення виявлених недоліків